

XÓA ĐỐI GIÁM NGHÈO Ở NÔNG THÔN, CẦN TIẾP TỤC LÀM TỐT HƠN NỮA

Anh: Quốc Tuấn

Nếu lấy mức thu nhập bình quân một nhân khẩu dưới 500.000 đ/năm là tiêu chuẩn thì trong 6 huyện và 4 quận có nông nghiệp của Thành phố Hồ Chí Minh có 17.521 nông hộ thuộc diện này, chiếm 6,4% so với tổng số hộ nhân dân và 2% so với hộ nông nghiệp. Trong số này, tỷ lệ nghèo đói ở xã nông nghiệp cao hơn ở xã đô thị hóa. Chẳng hạn, ở huyện Đức, xã Long Trường (xã nông nghiệp) có 10% hộ nghèo đói, nhưng xã Bình Phước (xã đô thị hóa) chỉ có 1%. Tương tự ở Hóc Môn, xã Xuân Thới Thượng có 26,1% nhưng ở Trung Mỹ Tây chỉ có 3,4% hộ nghèo đói.

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến nghèo đói nhưng tựu chung có thể kể:

+ Nguyên nhân trực tiếp: Do thiếu sản xuất: thiếu ruộng đất để canh tác; lao động nhưng không có việc làm; đồng ruộng thiếu kinh nghiệm hoặc thiếu lao động sản xuất. Ngoài ra, còn có nguyên nhân do lười lao động, rượu chè, cờ bạc, mại dâm... loại nguyên nhân này tỷ lệ thấp.

+ Những nguyên nhân khác tác động đến nghèo đói: Do không có đất sản xuất; sản xuất thua lỗ do không tiêu thụ được sản phẩm; thiên tai, dịch bệnh; ốm đau...

Yêu cầu trước mắt để xóa đói giảm nghèo cho các hộ trên cần khoảng 20 tỷ đồng, riêng từ nay đến cuối năm 1992 cần khoảng 10 tỷ đồng.

Cho đến nay Thành phố đã huy động các nguồn trong nước cho chương trình xóa đói giảm nghèo được trên 4 tỷ đồng, ngân sách của Thành phố và các quận, huyện: 2.876 triệu đồng và của các doanh nghiệp: 1.140 triệu đồng.

Ngoài ra, các tổ chức và cá nhân nước ngoài như OCSD, SIDA, VINA A... cũng đóng góp bằng nhiều phương thức khác nhau trị giá khoảng 145.000 USD. Riêng tổ chức ILC cũng đã đầu tư góp phần xây dựng công trình thủy lợi ở xã Bình Chánh (huyện Cần Giuộc) trị giá 165.000

USD.

Nguồn vốn huy động được đã trợ giúp ban đầu cho 6.200 hộ nghèo đói, tạo điều kiện cho họ tự làm ăn sinh sống và giải quyết cho trên 10.000 lao động có việc làm không phải cứu trợ.

Trong thời gian tới, chương trình xóa đói giảm nghèo cần phải được phân biệt rõ ràng về nội dung: Nội dung xóa đói và nội dung giảm nghèo. Hai nội dung đó tuy có quan hệ với nhau (làm tốt nội dung giảm nghèo thì sẽ xóa được nạn đói; xóa đói là việc làm trước rồi mới đến giảm nghèo) nhưng có yêu cầu, đối tượng và phương pháp tiến hành riêng.

Yêu cầu xóa đói là yêu cầu cấp bách, cần thiết không những thuộc về trách nhiệm, bản chất của chế độ xã hội, mà còn là tình dân tộc, nghĩa đồng bào: "Bầu ơi thương lấy bí cùng, tuy rằng khác giống nhưng chung một giàn". Xóa đói không chỉ là yêu cầu đạo lý mà còn có tác dụng đối với công bằng xã hội, do đó cần phải xác định đối tượng cần xóa đói một cách rõ ràng để có biện pháp phù hợp. Đối với người già cả neo đơn, người ốm đau, bệnh tật, Cần phải có trợ cấp xã hội đúng mức và lâu dài. Đối với người bị thiên tai, mùa màng thất bát cũng cần cứu đói nhưng có giai đoạn. Đối với những người lười lao động, rượu chè, cờ bạc, nghiện ngập... thì cứu đói phải đi đôi với đấu tranh giáo dục để họ trở thành những người lao động bình thường như bao người khác.

Còn giảm nghèo có yêu cầu về kinh tế - xã hội sâu rộng hơn, có liên quan đến vấn đề đầu tư, công ăn việc làm, thu nhập và chính sách tài chính... là những vấn đề cần bàn của kinh tế học hiện đại, nhưng nếu nói riêng diện nghèo trong nông nghiệp ở Thành phố HCM, xin nêu một số biện pháp giải quyết định hướng như sau:

- Cần phải cấp đất cho các hộ nghèo để họ tiến hành sản xuất, tự giải quyết vấn đề nghèo khổ của mình. Vừa qua các huyện Củ Chi, Thủ Đức, Cần Giuộc mới cấp

NGUYỄN THƯỢNG MINH

khoảng 40 ha cho 90 hộ nghèo. Nhu cầu về ruộng đất của các hộ nghèo còn lớn nhưng chưa được giải quyết. Thí dụ huyện Hóc Môn các hộ nghèo cần 66,9 ha, Củ Chi: 72,9 ha, Cần Giuộc có 242 hộ xin cấp đất sản xuất, Bình Chánh có 35 hộ xin thêm đất... trong khi đó thì ở các nông trường quốc doanh trên địa bàn Củ Chi, Hóc Môn, Bình Chánh còn khoảng 3.000 ha đất chưa được sử dụng, riêng ở Cần Giuộc cũng còn trên 10.000 ha.

- Cần sử dụng tổng hợp các công cụ tài chính như thuế, lãi suất tín dụng, giá cả... để tác động giúp các hộ nông nghiệp nghèo sản xuất tạo ra nông sản hàng hóa cho mình và cho xã hội, từng bước giảm nghèo và vươn lên giàu có. Đối với các nông hộ nghèo nên miễn giảm thuế trong một thời gian nhất định. Chênh lệch giữa giá thị trường và giá tài trợ về nông sản hàng hóa thu mua của các nông hộ nghèo sẽ lấy từ quỹ xóa đói giảm nghèo. Chênh lệch giữa lãi suất tín dụng chung và lãi suất tín dụng cho hộ nghèo cũng có thể bù đắp bằng quỹ xóa đói giảm nghèo. Tất nhiên sự ưu đãi về thuế, lãi suất tín dụng, giá cả cho các hộ nghèo chỉ có ý nghĩa khi thúc đẩy họ tham gia sản xuất, tự giải quyết vấn đề nghèo khổ của mình, và sự ưu đãi giảm dần khi họ hòa được vào cuộc sống chung với xã hội. Việc làm dụng sự ưu đãi này sẽ dẫn đến tình trạng ỷ lại, dựa dẫm vào nhà nước của một bộ phận nhân dân, vi phạm công bằng và dân chủ trong kinh tế, có tác động tiêu cực đến sản xuất.

- Đẩy mạnh công tác khuyến nông, phổ biến kinh nghiệm trồng trọt, chăn nuôi, phổ biến cây, con giống tốt cho các hộ chưa có nhiều kinh nghiệm trong sản xuất nông nghiệp mới.

- Việc nghèo khổ sẽ được giải quyết căn bản khi xây dựng được cơ sở hạ tầng ở nông thôn như đường sá, điện, thủy lợi, trường học, bệnh viện... để tạo ra cơ sở vật chất cần bản cho việc xây dựng nông thôn mới. Khi cơ sở hạ tầng ở nông thôn thay đổi thì sự nghèo khổ ở nông thôn cũng sẽ được giải quyết một cách cơ bản. Bản thân việc này, chỉ riêng quỹ xóa đói giảm nghèo thì không thể đáp ứng được mà cần phải có sự đầu tư không những từ sức mạnh tổng hợp của Thành phố, mà của cả nước và kêu gọi đầu tư, giúp đỡ từ nước ngoài.

Chương trình xóa đói giảm nghèo tuy chỉ được thực hiện trong thời gian không lâu nhưng nó nhanh chóng chiếm được lòng tin và sự đồng tình của nhiều người. Cần tiếp tục làm tốt hơn nữa bằng những biện pháp tổng hợp nhằm góp phần giải quyết căn bản nạn đói nghèo ở nông thôn ngoài thành Thành phố Hồ Chí Minh.

NTM